

Praktični nastop tov. St. Legata z višjima oddelkoma tamošnje enorazrednice iz računstva, zgodovine petja in risanja je hospitujočim pokazal, kaki uspehi se dajo doseči, če je učitelj vesten in marljiv.

Po končanem pouku se je vnela živahna debata, ki se je udeležil g. nadzornik in učiteljsvo.

V miru in spravi se je rešil ostali dnevni red, iz katerega je razvidno, da ima društvo 66 kron gotovine in en delež konvikta.

Odbor ostane stari.

Za delegata se prijavita prostovoljno Št. Tomšič in Mih. Verbič, za namestnika pa Franc Stefančič, ki se je ravno povodom tega zborovanja tako hudo prehladil, da leži doma smrtnobolan. Bog mu daj zopet trdnega zdravja!

Prihodnje zborovanje bo v Loškem potoku dne 5. oktobra kjer bodo imeli naši od centrale najbolj oddaljeni tovariši priliko se udeležiti društvenega zborovanja.

Predsedujoči tov. Tomšič se vsem zborujočim zahvali, da se niso ustrašili pota ne truda ne vremena.

Ura se je bližala k 1. popoldne. Prav okusno jedilo smo imeli pri posestniku g. Oblaku za majhne novce.

Med obedom je bilo nekoliko napitnic. Če smo pozdravili vrlo ženstvo, ki se je udeležilo zborovanja in malo udarili po zanikrnih tovariših in tovarišicah, menda nismo nikomur delali krivice; veselo zavest pa imamo, da smo se bratsko pomenili o svojih težavah in pri vsej učiteljski misli imamo še zmeraj pogum, da pohitimo v Loški potok dne 5. oktobra 1905.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj je sklenilo pri zborovanju dne 14. maja t. l., da priredi v korist »Učiteljskemu konviktu v Ljubljani« velik koncert. Izvolil se je za prireditev tega koncerta poseben odsek, ki je že pričel z delovanjem. Ta odsek je v svoji seji dne 1. junija t. l. sklenil, da se naj povabijo vse gospe in gospodične tovarišice- pevke in tovariši-pevci, da sodelujejo pri nameravanem koncertu. Ker koncertni odsek ne more začeti prej s podrobnostmi (n. pr. z razpošiljanjem not, ki bi jih vsak pevec dobil za proučevanje na dom, in pri mesečnih zborovanjih bi bile skupne pevske vaje, s sestavo programa — i dr.) ne da bi bilo zasigurano določno število sodelovalcev, zato prosimo najvljudneje in apelujemo na stanovsko zavednost našega učiteljstva, da blagovoli polnoštevilno sodelovati.

V tem smislu sestavljena okrožnica kroži med učiteljstvom. Označene na tej okrožnici prosimo, da ne odrečejo sodelovanja in da označijo, kateri glas pojejo.

Ako kdo izmed gg. tovarišic in tovarišev ni označen na okrožnici, prosimo vljudno, da tudi prijavi svoje sodelovanje.

Konjiško učit. društvo*) je zborovalo dne 13. aprila ob prav obilni udeležbi v Tepanjah. Po izborni uspeli hospitaciji v I. razredu se je vnela živahna in plodovita debata o obravnavanem predmetu »spisje na nižji stopnji.« Zastopnik učiteljstva v okraj. šol. svetu, g. nadučitelj R. Jurko, nam je podal verno sliko o svojem delovanju v tej za nas tako velpomembni korporaciji. Zagotovil nas je, da je on vsekdar in tudi bo vselej poudarjal stališče, da bodi zastopnik vedno le zagovornik učiteljstva, naj si bo že v tem ali drugem slučaju. Od zadnjega zborovanja sprejeta »spomenica« glede obravnavanja šolskih zamud je storila svojo dolžnost. Ves tozadevni referat se je vročil osebi, katere nastop nam jamči, da je stvar v pravih rokah. Društvo je tudi ogorčeno protestiralo proti nameravanim kurzom za zasilne učitelje. Puščati kaj takega v nemar, bi se reklo, okreniti šolo in učiteljstvo nazaj v konkordatsko dobo. Mesto v Dramlje odhajajočega tov. g. Gosaka se izvoli enoglasno gđc. M. Pavlič za društveno tajnico. S pevskima vajama za učiteljski koncert naj se prične s prihodnjim zborovanjem, dne 4. majnika v Konjicah. Ker je stvar resna in nujna, apelujemo na vse gđc. tovarišice gg. tovariše, da ob vsakem vremenu pridejo k prihodnjemu zborovanju.

*) Po neljubi pomoti zakasnelo. Prosimo oprostila! Uredn.

Vestnik.

Učiteljski dobrotniki. Savinsko učiteljsko društvo, čisti dohodek veselice z dne 14. maja t. l. 120 K 4 h (na račun pokroviteljnine). Vipavski hospitantje dne 25. maja zložili 3 K; gđc. Antonija Kadivec, trgovka v Ljubljani, 10 K; g. Anton Suša, trgovec v Senožečah, 5 K; g. Valentin Lapajne, trgovec in posestnik v Idriji, 10 K; g. Fran Suša, posestnik v Senožečah, 2 K; gđc. Gušti Mattanovič, učiteljica v Ljubljani, nabrala 7 K. Živili učiteljski dobrotniki in nasledniki.

Čekovni promet. Letnina za l. 1905. Gđc. Antonija Virk, učiteljica v Ribnici; g. Feliks Mahor, učitelj v Makolah; g. F. Exel, nadučitelj; g. Radoslav Škoflek, nadučitelj, v p., ga. baronica B. Wittenbach, učiteljica, in gđc. Josipina Crne, učiteljica v Vojniku; g. Andrej Šest, nadučitelj; g. Ludovik Drmelj, učitelj, in g. Adolf Harmel, učitelj v Cerknici; g. Jožef Kotnik, učitelj pri Sv. Joštu na Kozjaku; g. Viljem Zirkelbach, učitelj, v Podbrezju; g. Ivan Kelc, nadučitelj pri Novi Štifti; g. Josip Rakovšček, nadučitelj; g. Peter Kogoj, učitelj in gđc. Albina Gerželj, učiteljica v Cerknem; g. Anton Petriček, nadučitelj; g. Franc Prištovšek, učitelj; g. Rajko Vrečer, učitelj in gđc. Terezija Kordisch, učiteljica v Žalcu. Živili!

Kolekta poštnih znamk za Učiteljski konvikt. Iz rogaškega okraja kolekta šte. 94.; iz kamniškega okraja kolekta šte. 9 in 10; iz postojnskega okraja kolekta šte. 57; iz novomeškega okraja kolekta št. 58; iz kočevskega okraja kolekta št. 17 (namesto znamk v gotovini 10:50 K); iz kranjskega okraja kolekta št. 5, prepis E. Le naprej!

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je razposlala te dni vsem slovenskim društvom poziv, v katerem prosi, da sklenejo kolkovati vse svoje listine, pisma in dopise z narodnim kolkom, ki je v korist družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, in da rabijo le-ta kolek pri vstopnicah na vse zabavne priredbe, veselice, koncerte, besede in dr. Vodstvo prosi najizdatnejše podpore pri razširjanju novega dvovinarskega kolka vseh onih, ki jim je naša šolska družba pri srcu. Ta mala denarna žrtev donese Slovencem pač obilega sadu.

Pobjimo ga! Žalostna usoda je zadela učit. Štruklja, ki služi tam v hinavskem in do skrajnosti klerikalnem robarskem kotu pri Velikih Laščah na Dolenjskem. Učitelja, ki se je za svoje ljudi žrtvoval z dušo in telesom, ki je občeval z njimi, kakor bi bil vsakemu kaj dolžan, ki jim je šel v vsakem oziru na roke, so hoteli, tepsti — pobiti! Ustanovil jim je katoliško izobraževalno društvo, ki mu je sam predsedoval in prirejal predavanja ter mnogovrstne zabavne popoldneve. Bil je tudi organist in se je z vso vnuom trudil za lepo petje. Mnogokrat se je pozno v noč mučil z mladeniči ter jih uril v petju. Kdor je to poizkusil, že ve, kakšen napor je to! Med ljudstvo je v kratki dobi 4 let razdelil nad 100 drevesc; hodil jim je celo cepit na dom. Temu ali onemu je že mnogo koristil z raznimi prošnjami. V šoli so se otroci navadili lepega vedenja in varčevanja itd. Toda nehvaležnost je plačilo klerikalnega sveta! Dne 30. maja so imeli obnovno obravnavo za šolo. Pri tej obravnavi pa bi bila učitelju slaba predla, da ni bil v varstvu komisije. Tisto ljudstvo, ki mu je pred nekaj dnevi še vpilo hosana, ki mu je v obraz hinavsko govorilo: »Takega učitelja nismo še imeli in ga ne bomo«, to ljudstvo ga je hotelo tudi — pobiti. Da ne bi kdo mislil, da je to pretiravano, naj navedemo nekaj stavkov: »Kar pobijte hudička!« Nahujskana druhal je vpila, ker je bil učitelj med člani komisije: »Učitelja ven, ven z njim!« »Ti hudič, če ni zate, poberi se proč!« »Ti prokleti Bločan, spodbrečanec, cigan, hudič te vzemi, saj ne boš več dolgo hodil tod!« Neka baba je vpila: »Le ven ga vrzite, ven; mu bom še jaz dala par okolo ušes!« Nekateri moške so se bali za učitelja, so šli k njemu ter ga prosili, naj ostane toliko časa v sobi, da se drhal razide. Bala so se najhujšega! Nadzornik je že pisal vizitko, da bi šli po orožništvo! Učitelj je moral iti iz sobe le pod varstvom nadzornika in inženirja. Ko je šel popoldne

sam v šolo, bi ga bili kamenjali, da jim ni še o pravem času odnesel pete! In zakaj dvigajo pesti na učitelja? — Poteza se za 2. razrednico. To je tisti greh, ki je baje večji, kakor da bi koga ubil! Opomnimo le, da je bil c. kr. okr. šolski svet sklenil razširjenje šole, ko je bil učitelj še na učiteljski v Ljubljani. Tudi drugim možem, ki so bili na sumu, da so za šolo, se je slabo godilo. Predsednik kraj. šol. sveta z Mohorjev je moral biti zaklenjen v sobi, predsednik kr. šol. sveta iz Krvave peči je tičal v zastraženi lopi, da niso mogli do njega. Privozil pa je njegov sin mimo in, boječ se za očeta, ga je klical, naj gre domov. Drhal pa plane po njem in ga prav po nedolžnem bijel! Oče je bil ušel. Neki drugi posestnik je hotel nekaj o šolah govoriti, a ni utegnil. Vrgli so ga v obcestni jarek, bili s palicami in kamen mu je priletel v glavo! Več jih je moralo bežati! Tisti posestniki, ki so se bili izjavili, da prodajo prostor za šolo, si ga niti niso upali pokazati; sam župan nel Odborniki so se izjavljali, da ne podpišejo nič, ker si niso varni življenja! Učitelju še pot v cerkev ni varna! In vse to je napravilo egoistično hujskanje! — Obljubljeno nam je natančneje poročilo. A že iz teh podatkov se spozna olaka Šusteršičevih in Jakličevih volilcev, spozna se klerikalno sovraštvo do šole, brutalnost in podivjanost zaslepljenega ljudstva. Kje je še učitelj, ki bi mogel simpatizovati s stranko, katera rodi take sadove?

Kaj pa to? »Notranjec« piše v svoji 11. številki zaradi meščanske šole v Postojni sledeče: Pri obravnavi glede šolskih prostorov dne 15. maja so navzoči zastopniki posameznih občin postojnskega šolskega okraja skoraj soglasno odobrili ponudbo krajnega šolskega sveta, oziroma občine postojnske, da se, dotični, za meščansko šolo potrebni prostori napravijo s primernim razširjanjem sedanjega šolskega poslopja in da k takemu razširjenju prispeva ves šolski okraj. S tem bo izdatno pomagano trgu in vsemu okraju; stavbni stroški se bodo prav izdatno skrčili. Skrbjeno bo pa tudi v vsakem oziru za šolo, ki bo dobila na najlepšem kraju trga svoje šole primerne prostore. Že pri nakupu Feutlerjevega posestva so razni dobrotniki želeli, da naj bi tako krasen in drag prostor ne služil le ljudski šoli, ki je bolj lokalnega pomena, marveč naj se tam zgradi tudi potrebne prostore za meščansko ali nižjo trgovsko šolo. Z omenjenim sklepom bo tedaj ustrezno tudi onim dobrotnikom, ki so z izdatnimi prispevki pripomogli, da se je Feutlerjevo posestvo nakupilo. Krajni šolski svet postojnski je na dan obravnave interesentom predložil že izgotovljen načrt in troškovnik, katerega ima še šolska oblast odobriti. Izza kulis prihajajo glasovi, da se nam nameravajo delati od gotove strani po vsaki ceni zapreke. Koliko je na tem resnice, bo pokazala prihodnost in takrat bomo tudi o stvari obširneje govorili. — Tako »Notranjec«. Deželnemu šolskemu svetu priporočamo, da si ogleda te zakulisne spletke in da nastopi radikalno proti spletkarjem, ker drugače bomo ne ljubo primorani, poklicati slovensko javnost na pomoč in dovoliti si bomo primernim potom pokazati jasno podobo kranjskega šolstva — državnemu zboru.

Denarja ni! V letu 1903/4. je bil na Grmu kmetijski učno-nadaljevalni tečaj za ljudskošolske učitelje. V ta tečaj je delegiral vsak c. kr. okrajni šol. svet — izvzemši mesta Ljubljane — po enega učitelja. Potrebno podporo, to je vožnjo in »grofovsko« — pardon! — učiteljsko dnevno 4 K je dala država. In takrat se je mnogo pisalo in govorilo, da hoče država pomagati kmetu s tem, da bo dala ljudskošolskemu učiteljstvu priliko, se intenzivneje seznaniti s kmetijstvom in kot tako bi tudi z večjim veseljem delovalo v povzdigo kmetijstva. Ali letos je hipoma usahnili oni denarni vir, ki je dal podporo za prvi tečaj. Ne vemo pa, ali so ta denar porabili za karavansko železnico ali za kanone. »Denarja ni!« se glasi deviza. In če hočeš iti, slovenski učitelj, na Grm, upaj državi, ali pa hodi na lastne stroške, plača tvoja je itak prav knežja!

Umrl je v Mirni na Goriškem vpokojeni nadučitelj Ferdinand Vodopivec v 66. letu svoje dobe. V Mirni je služboval dolgo vrsto let. R. i. p.

Letošnje počitnice prirede nekak kurz za obrtno-šolske učitelje v Kočevju. To prireditvev subvencionira država. Oklici — seveda samonemški! — so že razposlani. Ker se pa tega tečaja udeležijo skoro sami taki učitelji, ki uče na slovenskih obrtno-nadaljevalnih šolah, smo radovedni, ako se bo čula kaka slovenska besedica pri teh predavanjih. Ker je dala država podporo, zahtevamo, da preskrbe merodajni faktorji, da bo vsaj terminologija slovenska.

Osebnostna vest. Suplentinja na Primorskem pri Kranju gdč. Antonja Jesenko je postala začasna učiteljica istotam.

Šolske vesti s Štajerskega. Razširi se trirazrednica v Šmartnem na Paki v štirirazrednico. Možitev se je dovolila učiteljici gdč. Filomeni Kosi z učiteljem g. Jos. Gorupom v Polensaku. Za stalno učiteljico je imenovana v Gnasu dozdanja začasna učiteljica Ana Kovačeva.

Učiteljstvo radovljanskega okraja ima v četrtek, dne 15. junija t. l., ob 2. uri popoldne v Gorjah hospitacijo. Nastop bo v I. in III. razredu: Učiteljstvo se k udeležbi vljudno vabi.

Pedagoško društvo v Krškem je praznovalo včeraj 40letnico nadučitelja g. Fr. Lundra na Raki. Vabila nismo priobčili zadnjič, ker nam je došlo prepozno. Morda nam pošlje kdo poročilo.

Izjava. Podpisani obžalujemo, da je bil nastal med nami razpor ter izjavljamo, da je zdaj, po daljšem skupnem razmotrivanjem vzrokov istega, vse poravnano in odpuščeno. V Pevmi, dne 23. maja 1905.

Edv. Prinčič, Jan. Nep. Kumar, L. Kersnik-Rott
š. voditelj. kurat. učiteljica.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 1142.

Kranjsko.

Na trirazredni ljudski šoli na Mirni je stalno, oziroma začasno popolniti učno mesto.

Prošnje je vlagati do 29. junija t. l.

Prosilci ki še niso stalno nameščeni v kranjski javni službi, morajo svoji prošnji za stalno nameščenje priložiti državno-zdravniško izpričevalo o fizični sposobnosti za službovanje.

C. kr. okrajni šolski svet Rudolfovo, dne 26. maja 1905.

Št. 1141.

Na trirazredni ljudski šoli v Mirni peči je stalno popolniti učno mesto.

Prošnje je predpisanim potom vlagati do 25. junija t. l.

Prosilci, ki še niso stalno nameščeni v javni kranjski službi, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za službovanje.

C. kr. okrajni šolski svet Rudolfovo, dne 26. maja 1905.

Št. 1267.

Z začetkom šolskega leta 1905/6 je definitivno popolniti v šolskem okraju Kranj sledeča učiteljska mesta z zakonitimi prejemki:

1. mesto učitelja in voditelja na enorazrednici v Kovorju;
2. mesto učitelja in voditelja na enorazrednici v Sorici;
3. mesto učitelja in voditelja na novo ustanovljeni enorazrednici v Javorjah;
4. mesto učitelja in voditelja na enorazrednici na Senturški gori pri Cerkljah.

Prosilci, kateri v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

Učiteljski mesti v Javorju in na Senturški gori bi se oddali eventualno tudi provizorično, če bi ne bilo pripravnih prosilcev ki bi se definitivno nastavili.

Prošnje je vlagati predpisanim potom do 30. junija 1905 pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Kranju.

C. kr. okrajni šolski svet v Kranju, dne 5. junija 1905.)*

*) Ta razpis smo dobili v nemškem jeziku. Mar so pri okrajnem glavarstvu v Kranju sami nemškutarji? Kako pride naše upravnništvo do tega, da dela »prostovoljne« usluge, pri tem naj pa še služi gospodi pri kranjskem okrajnem glavarstvu za tolmača in prevajalca! Hvala za take dobrote!